HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a șaptea)

30 octombrie 2025 *

„Trimitere preliminară – Politica comună în domeniul pescuitului – Regulamentul (CE) nr. 1224/2009 – Cântărirea produselor pescărești – Articolul 60 alineatul (2) – Cântărirea efectuată la debarcare – Articolul 61 alineatul (1) – Cântărirea efectuată după transportarea de la locul de debarcare – Locul cântăririi în caz de control – Posibilitatea ca autoritățile competente să solicite cântărirea produselor pescărești la locul de debarcare înaintea transportării acestora de la acel loc”

În cauza C-546/24,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Court of Appeal (Curtea de Apel, Irlanda), prin decizia din 30 iulie 2024, primită de Curte la 13 august 2024, în procedura

PN,

Killybegs Fishing Enterprises Ltd.,

Killybegs Seafoods Unlimited,

Killybegs Fishermen’s Organisation Ltd.

împotriva

Sea Fisheries Protection Authority,

CURTEA (Camera a șaptea),

compusă din domnul F. Schalin (raportor), președinte de cameră, și domnii M. Gavalec și Z. Csehi, judecători,

avocat general: doamna L. Medina,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

* Limba de procedură: engleza.

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru PN, Killybegs Fishing Enterprises Ltd., Killybegs Seafoods Unlimited și Killybegs Fishermen's Organisation Ltd., de D. Conlan Smyth, SC, E. Sweetman, BL, și R. McDonagh, solicitor;

– pentru Sea Fisheries Protection Authority, de T. F. Creed, SC, P. McGarry, SC, D. McCarthy, BL, M. A. Cleary și C. Derrig, solicitors;

– pentru Comisia Europeană, de A. Dawes și C. Perrin, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatei generale,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Prezenta cerere de decizie preliminară privește interpretarea articolului 60 alineatele (2) și (6), precum și a articolului 61 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1224/2009 al Consiliului din 20 noiembrie 2009 de stabilire a unui sistem comunitar de control pentru asigurarea respectării normelor politicii comune în domeniul pescuitului, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 847/96, (CE) nr. 2371/2002, (CE) nr. 811/2004, (CE) nr. 768/2005, (CE) nr. 2115/2005, (CE) nr. 2166/2005, (CE) nr. 388/2006, (CE) nr. 509/2007, (CE) nr. 676/2007, (CE) nr. 1098/2007, (CE) nr. 1300/2008, (CE) nr. 1342/2008 și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 2847/93, (CE) nr. 1627/94 și (CE) nr. 1966/2006 (JO 2009, L 343, p. 1, rectificare în JO 2015, L 319, p. 21), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2015/812 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2015 (JO 2015, L 133, p. 1) (denumit în continuare „Regulamentul nr. 1224/2009").

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între PN, căpitanul unei nave de pescuit, Killybegs Fishing Enterprises Ltd. și Killybegs Seafoods Unlimited, societăți care își desfășoară activitatea în industria pescuitului, precum și Killybegs Fishermen's Organisation Ltd., o organizație reprezentativă a producătorilor de pește, pe de o parte, și Sea Fisheries Protection Authority (Autoritatea de protecție a pescuitului maritim, Irlanda) (denumită în continuare „APPM"), pe de altă parte, cu privire la decizia acesteia din urmă de a efectua cântărirea produselor pescărești capturate de această navă de pescuit la locul de debarcare din Irlanda, înaintea transportării acestora de la acel loc.

Cadrul juridic

Regulamentul (UE) nr. 1380/2013

3 Articolul 2 din Regulamentul (UE) nr. 1380/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 privind politica comună în domeniul pescuitului, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1954/2003 și (CE) nr. 1224/2009 ale Consiliului și de abrogare a

Regulamentelor (CE) nr. 2371/2002 și (CE) nr. 639/2004 ale Consiliului și a Deciziei 2004/585/CE a Consiliului (JO 2013, L 354, p. 22), care stabilește obiectivele politicii comune în domeniul pescuitului (PCP), prevede la alineatul (1):

„PCP garantează că activitățile de pescuit și de acvacultură asigură condiții de mediu sustenabile pe termen lung și sunt gestionate de o manieră consecventă cu obiectivele de realizare de beneficii economice, sociale și de ocupare a forței de muncă și de contribuire la disponibilitatea aprovizionării cu alimente.”

Regulamentul nr. 1224/2009

4 Considerentul (29) al Regulamentului nr. 1224/2009 enunță:

„Pentru a se asigura că toate capturile sunt controlate corespunzător, statele membre ar trebui să se asigure că toate produsele pescărești sunt comercializate sau înregistrate prima dată la un centru de vânzare prin licitație, la cumpărătorii înregistrați sau la organizațiile producătoare. Deoarece este necesară cunoașterea greutății exacte a capturilor pentru a continua utilizarea cotelor, statele membre ar trebui să se asigure că toate produsele pescărești sunt cântărite, exceptând cazul în care sunt aplicate planuri de sondaj bazate pe o metodologie comună.”

5 Potrivit articolului 4 punctul 18 din acest regulament:

„[…] [S]e aplică următoarele definiții:

18. «gestionarea riscului» înseamnă identificarea sistematică a riscurilor și punerea în aplicare a tuturor măsurilor necesare pentru a limita producerea acestora. Aceasta include activități precum colectarea de date și informații, analizarea și evaluarea riscurilor, elaborarea și adoptarea de măsuri, precum și monitorizarea și revizuirea periodică a procesului și rezultatelor sale, pe baza surselor și strategiilor internaționale, ale Uniunii și naționale”.

6 Articolul 5 din regulamentul menționat, intitulat „Principii generale”, prevede la alineatele (1) și (4):

„(1) Statele membre controlează activitățile desfășurate de către orice persoană fizică sau juridică în sfera politicii comune în domeniul pescuitului pe teritoriul lor sau în apele aflate sub suveranitatea sau jurisdicția lor, în special activitățile de pescuit, transbordare, transfer al peștelui în cuști sau instalații de acvacultură, inclusiv instalații de îngrășare, debarcare, import, transport, prelucrare, comercializare și depozitare a produselor pescărești și de acvacultură.

[…]

(4) Fiecare stat membru garantează că activitățile de control, inspecție și asigurare a respectării normelor se desfășoară pe criterii nediscriminatorii în ceea ce privește sectoarele, navele și persoanele, precum și pe baza gestionării riscului.”

7 Articolul 60 din acest regulament, intitulat „Cântărirea produselor pescărești”, prevede la alineatele (2) și (6):

„(2) Fără a aduce atingere dispozițiilor specifice, cântărirea se efectuează la debarcare, înainte de stocarea și transportarea sau vânzarea produselor pescărești.

[…]

(6) Autoritățile competente dintr-un stat membru pot solicita cântărirea oricărei cantități de produse pescărești debarcate pentru prima dată în statul membru respectiv în prezența funcționarilor, înaintea transportării acesteia de la locul de debarcare.”

8 Articolul 61 din regulamentul menționat, intitulat „Cântărirea produselor pescărești după transportarea de la locul de debarcare”, prevede la alineatul (1):

„Prin derogare de la articolul 60 alineatul (2), statele membre pot permite cântărirea produselor pescărești după transportarea de la locul de debarcare, cu condiția ca acestea să fie transportate către o destinație de pe teritoriul statului membru în cauză și ca statul membru în cauză să fi adoptat un plan de control aprobat de Comisie și bazat pe metodologia în funcție de risc adoptată de Comisi[a Europeană], în conformitate cu procedura menționată la articolul 119.”

Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 404/2011

9 Potrivit articolului 79 din Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 404/2011 al Comisiei din 8 aprilie 2011 de stabilire a normelor detaliate de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1224/2009 al Consiliului de stabilire a unui sistem comunitar de control pentru asigurarea respectării normelor politicii comune în domeniul pescuitului (JO 2011, L 112, p. 1):

„(1) Capturile din speciile menționate la articolul 78 din prezentul regulament trebuie cântărite imediat la debarcare. Totuși, capturile din aceste specii pot fi cântărite după transport în cazul în care:

– pentru o destinație din interiorul unui stat membru, statul membru în cauză a adoptat planul de control menționat la articolul 61 alineatul (1) din [Regulamentul nr. 1224/2009], în conformitate cu metodologia bazată pe riscuri, descrisă în anexa XXI;

[…]

și în cazul în care acest plan de control sau program comun de control a fost aprobat de Comisie.

[…]”

Litigiul principal și întrebarea preliminară

10 La 11 octombrie 2020, PN, comandantul unei nave de pescuit înmatriculate în Irlanda, a transmis APPM o notificare prealabilă de sosire în port, în conformitate cu articolul 17 din Regulamentul nr. 1224/2009, și i-a comunicat informații cu privire la greutatea produselor pescărești capturate. La sosirea sa la locul de debarcare, această navă de pescuit a fost selectată pentru un control al capturilor din aceste produse în locul respectiv, în conformitate cu articolul 60 alineatul (6) din Regulamentul nr. 1224/2009. Comandantul a contestat acest control, care, în opinia sa, prezenta riscul de a afecta calitatea produselor menționate, spre deosebire de o cântărire efectuată după transportarea de la locul de debarcare la uzina de prelucrare a acelorași produse.

11 Din decizia de trimitere reiese că, anterior controlului menționat, APPM nu efectua controale la locul de debarcare, dar că, în special în urma unui audit realizat de Comisie care ar fi evidențiat existența unor nereguli și a unor manipulări în cântărirea produselor pescărești în anumite uzine de prelucrare a acestor produse, autoritatea respectivă a anunțat că va efectua mai multe inspecții aleatorii.

12 Reclamanții din litigiul principal au introdus o acțiune la High Court (Înalta Curte, Irlanda) împotriva deciziei APPM de a efectua cântărirea produselor pescărești capturate de respectiva navă de pescuit la locul de debarcare. În susținerea acțiunii formulate, aceștia au arătat că derogarea prevăzută la articolul 61 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1224/2009, care permite cântărirea produselor pescărești după transportarea de la locul de debarcare, prevalează asupra aplicării articolului 60 alineatul (6) din acest regulament. Prin hotărârea din 3 noiembrie 2023, această instanță a respins acțiunea menționată pentru motivul în esență că, chiar dacă cântărirea produselor pescărești se efectuează în principiu după transportarea de la locul de debarcare, autoritatea competentă păstrează posibilitatea de a solicita ca această cântărire să intervină la locul de debarcare.

13 Reclamanții din litigiul principal au declarat apel împotriva acestei hotărâri la Court of Appeal (Curtea de Apel, Irlanda), care este instanța de trimitere, care consideră, întemeindu-se pe interpretarea literală a articolului 61 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1224/2009, precum și pe jurisprudența referitoare la metodele de interpretare, că acțiunea lor trebuie respinsă, exprimând în același timp îndoieli în această privință.

14 În aceste condiții, Court of Appeal (Curtea de Apel) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„În cazul în care un stat membru și-a exercitat dreptul prevăzut la articolul 61 alineatul (1) de a deroga de la dispozițiile articolului 60 alineatul (2) din [Regulamentul nr. 1224/2009] de stabilire a unui sistem comunitar de control pentru asigurarea respectării normelor [PCP], în conformitate cu prevederile unui plan de control aprobat de [Comisie], se interzice autorităților competente ale acelui stat membru să solicite cântărirea oricărei cantități de produse pescărești debarcate pentru prima dată în statul membru respectiv în prezența funcționarilor autorității vizate, înaintea transportării acesteia de la locul de debarcare, în conformitate cu dispozițiile articolului 60 alineatul (6) din regulamentul menționat?”

Cu privire la întrebarea preliminară

15 Prin intermediul întrebării formulate, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 61 alineatul (1) din Regulamentul 1224/2009 trebuie interpretat în sensul că, atunci când un stat membru a prevăzut o derogare de la articolul 60 alineatul (2) din acest regulament prin adoptarea unui plan de control aprobat de Comisie, autoritatea competentă din acest stat membru nu mai poate solicita, în temeiul articolului 60 alineatul (6) din regulamentul menționat, cântărirea la locul debarcării sale a oricărei cantități de produse pescărești debarcate pentru prima dată în statul membru respectiv, înaintea transportării acesteia de la acel loc.

16 Potrivit unei jurisprudențe constante, în vederea interpretării unei dispoziții de drept al Uniunii, trebuie să se țină seama nu numai de formularea acesteia, ci și de contextul său și de obiectivele urmărite de reglementarea din care face parte această dispoziție (Hotărârea din 10 februarie 2022, Minister for Agriculture Food and the Marine și SFPA, C-564/20, EU:C:2022:90, punctul 27, precum și jurisprudența citată).

17 Reiese de asemenea din jurisprudență că o interpretare a unei dispoziții din dreptul Uniunii nu poate avea ca rezultat să lipsească de orice efect util textul clar și precis al acestei dispoziții. Astfel, din moment ce sensul unei dispoziții a dreptului Uniunii reiese fără ambiguitate chiar din modul de redactare a acesteia, Curtea nu se poate abate de la interpretarea respectivă (Hotărârea din 20 septembrie 2022, VD și SR, C-339/20 și C-397/20, EU:C:2022:703, punctul 71, precum și jurisprudența citată).

18 În primul rând, din articolul 60 alineatul (2) din Regulamentul 1224/2009 reiese că, „fără a aduce atingere dispozițiilor specifice”, cântărirea produselor pescărești se efectuează la debarcarea acestora înainte de stocarea, transportarea sau vânzarea lor.

19 Articolul 61 alineatul (1) din acest regulament, ca dispoziție specifică, prevede că, „prin derogare de la articolul 60 alineatul (2)”, statele membre pot permite cântărirea produselor pescărești după transportarea de la locul de debarcare, cu condiția ca acestea să fie transportate către o destinație de pe teritoriul statului membru în cauză și ca statul membru în cauză să fi adoptat un plan de control aprobat de Comisie.

20 În această privință, trebuie să se arate că Irlanda a utilizat această posibilitate și un plan de control a fost aprobat prin Decizia de punere în aplicare 2012/474/UE a Comisiei din 13 august 2012 privind aprobarea de către Comisie a planurilor de sondaj pentru cântărirea produselor pescărești în conformitate cu articolul 60 alineatele (1) și (3) din Regulamentul (CE) nr. 1224/2009 al Consiliului și a planurilor de control pentru cântărirea produselor pescărești în conformitate cu articolul 61 alineatul (1) din regulamentul menționat (JO 2012, L 218, p. 17).

21 În acest context, instanța de trimitere ridică problema dacă existența unui asemenea plan de control împiedică autoritatea de control în cauză să efectueze o cântărire monitorizată la locul de debarcare a capturilor de produse pescărești, în temeiul articolului 60 alineatul (6) din Regulamentul nr. 1224/2009.

22 În această privință, trebuie arătat că din modul de redactare a articolului 61 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1224/2009 reiese că numai „prin derogare de la articolul 60 alineatul (2)” din acesta statele membre pot permite cântărirea produselor pescărești după transportarea de la locul de debarcare a acestor produse.

23 Potrivit unei jurisprudențe constante, orice derogare de la o normă de principiu trebuie interpretată în mod restrictiv.

24 Reiese în mod clar din modul univoc de redactare al articolului 61 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1224/2009 că această dispoziție nu introduce o derogare decât în ceea ce privește articolul 60 alineatul (2) din acest regulament, iar nu în ceea ce privește alte dispoziții din acesta. Nu se face nicio referire la alte dispoziții, precum articolul 60 alineatul (6) din regulamentul menționat. Rezultă că acest articol 61 alineatul (1) trebuie interpretat în sensul că nu derogă de la respectivul

articol 60 alineatul (6) și că, prin urmare, autoritatea de control competentă poate, în temeiul acestei din urmă dispoziții, să solicite cântărirea la dană a produselor pescărești chiar dacă există un plan de control aprobat de Comisie, în sensul articolului 61 alineatul (1) din același regulament.

25 Interpretarea literală a articolului 61 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1224/2009, astfel cum a fost expusă la punctele 22 și 24 din prezenta hotărâre, este confirmată, în al doilea rând, de contextul în care se înscrie această dispoziție, precum și de obiectivele urmărite de regulamentul respectiv din care face parte dispoziția menționată.

26 În această privință, în ceea ce privește contextul, trebuie să se arate că, potrivit articolului 5 alineatele (1) și (4) din Regulamentul nr. 1224/2009, statele membre controlează activitățile desfășurate în sfera PCP și fiecare stat membru garantează că activitățile de control, inspecție și asigurare a respectării normelor se desfășoară printre altele pe baza gestionării riscului. Articolul 4 punctul 18 din acest regulament definește noțiunea de „gestionare a riscurilor” ca fiind „identificarea sistematică a riscurilor și punerea în aplicare a tuturor măsurilor necesare pentru a limita producerea acestora” și ca „inclu[zând] activități precum colectarea de date și informații, analizarea și evaluarea riscurilor, elaborarea și adoptarea de măsuri, precum și monitorizarea și revizuirea periodică a procesului și rezultatelor sale, pe baza surselor și strategiilor internaționale, ale Uniunii și naționale”. În acest context, cântărirea produselor pescărești la debarcare, în conformitate cu articolul 60 alineatul (6) din Regulamentul nr. 1224/2009, poate constitui un instrument util pentru evaluarea riscurilor.

27 Referitor la finalitatea urmărită de Regulamentul nr. 1224/2009, trebuie amintit că acesta se înscrie în cadrul PCP, ale cărei obiective, printre care conservarea resurselor acvatice vii, sunt definite la articolul 2 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1380/2013. Potrivit acestei dispoziții, PCP urmărește garantarea faptului că activitățile de pescuit și de acvacultură asigură condiții de mediu sustenabile pe termen lung și sunt gestionate de o manieră consecventă cu obiectivele de realizare de beneficii economice, sociale și de ocupare a forței de muncă și de contribuire la disponibilitatea aprovizionării cu alimente. Or, după cum susține Comisia în observațiile sale scrise, statele membre nu pot să controleze în mod corect utilizarea cotelor de pescuit și să contribuie la realizarea obiectivelor PCP enunțate în dispoziția menționată decât dacă se pot asigura că dispun de informații și de date precise și complete cu privire la posibilitățile de pescuit, precum și, astfel cum reiese din considerentul (29) al Regulamentului nr. 1224/2009, cu privire la greutatea exactă a capturilor de produse pescărești. Din această perspectivă, ar fi contrar obiectivului de conservare a resurselor acvatice vii al PCP ca autoritatea competentă dintr-un stat membru să nu aibă competența de a solicita cântărirea oricărei cantități de produse pescărești debarcate pentru prima dată în statul membru respectiv în prezența funcționarilor autorității respective, înaintea transportării acesteia de la locul de debarcare, în conformitate cu articolul 60 alineatul (6) din Regulamentul nr. 1224/2009.

28 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, este necesar să se răspundă la întrebarea adresată că articolul 61 alineatul (1) din Regulamentul 1224/2009 trebuie interpretat în sensul că, atunci când un stat membru a prevăzut o derogare de la articolul 60 alineatul (2) din acest regulament prin adoptarea unui plan de control aprobat de Comisie, autoritatea competentă din acest stat membru poate totuși să solicite, în temeiul articolului 60 alineatul (6) din regulamentul menționat, cântărirea la locul debarcării sale a oricărei cantități de produse pescărești debarcate pentru prima dată în statul membru respectiv, înaintea transportării acesteia de la acel loc.

Cu privire la cheltuielile de judecată

29 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a șaptea) declară:

Articolul 61 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1224/2009 al Consiliului din 20 noiembrie 2009 de stabilire a unui sistem comunitar de control pentru asigurarea respectării normelor politicii comune în domeniul pescuitului, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 847/96, (CE) nr. 2371/2002, (CE) nr. 811/2004, (CE) nr. 768/2005, (CE) nr. 2115/2005, (CE) nr. 2166/2005, (CE) nr. 388/2006, (CE) nr. 509/2007, (CE) nr. 676/2007, (CE) nr. 1098/2007, (CE) nr. 1300/2008, (CE) nr. 1342/2008 și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 2847/93, (CE) nr. 1627/94 și (CE) nr. 1966/2006, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2015/812 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2015,

trebuie interpretat în sensul că

atunci când un stat membru a prevăzut o derogare de la articolul 60 alineatul (2) din acest regulament prin adoptarea unui plan de control aprobat de Comisie, autoritatea competentă din acest stat membru poate totuși să solicite, în temeiul articolului 60 alineatul (6) din regulamentul menționat, cântărirea la locul debarcării sale a oricărei cantități de produse pescărești debarcate pentru prima dată în statul membru respectiv, înaintea transportării acesteia de la acel loc.

Semnături